

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

V Ljubljani 23. aprila.

Ne more nam biti vse eno, kako sodijo o nas drugi bratje Slovani, se posebno najinteligentnejši med onimi, s katerimi se imamo v bodočnosti ožje zvezati, in to upamo da so Hrvati.

Oni so dolgo imeli v državopravni borbi polno posla in še zdaj imajo polne roke, malo so se brigali za nas, tako da jim nečemo zameriti, ako niti mnogi njihovi politiki ne poznajo naših razmer vsaj toliko, kakor pri nas navaden izobražen čitatelj pozna razmere hrvatske.

Baš za to so bili pa tudi sveti, ki so nam iz Hrvatske dohajali, taki, kakoršni so mogli biti: poštena in dobra misel, a praktično za nas neupotrebljiva.

Tako je skoro tudi z najnovejšim svetom, ki ga Slovincem „Obzor“ od 22. aprila daje govoreč o stanju v Dalmaciji.

Hrvatski glavni organ piše: „Kadar mladi Slovenci i Čehi odbijajo močne politične zaveznike samo zaradi tega, ker so dobri katoliki, in kadar povzdigujejo grajo na narodno duhovenstvo in aristokracijo, mi jim ne odobravamo postopka.“

Ali! Mi ne odbijamo teh močnih zaveznikov samo zaradi tega, ker so dobri katoliki. Slobodno jim bilo! Tudi narod naš je katolišk. Ali asceti naj ne silijo nas, da bi tudi asceti bili in to ascetiko v politiko nosili. In siliti so pri nas hoteli vsacega, da se mora jim izpovedati prej nego sme narodno politikovati, ali v jeziku svojega naroda pisati. Isto tako nij res, da bi mi grajali na narodno duhovenstvo; ne, kolikor je res narodnih duhovnikov, mi jih spoštujemo, grajamo le jezuitovske duhovnike, ki nijso v prvi vrsti narodni, nego bi narod radi za

svoje namene zlorabili in da bi to lažje dosegli, hočejo prej vse, kar se ne klanja slepo njim „prvorojenim sinovom sv. cerkve“, kakor se v svoji popovski oholosti in gospodstvaljivosti sami med soboj imenujejo.

Ako „Obzor“ dalje piše: „no isto tako neodobravamo, da papinstvo in nepogrješivost budu stožerne točke narodni polici“ — (po slovenski: ravno tako ne odobravamo, da bi bila papeštvo in nezmotnost kardinalne točke narodni politiki). Da, dobro brate Hrvat! Nič drugzega pri nas mi ne pravimo nego to, kar si tu sam kratko pa dobro povedal, — in baš zaradi tega je vika na nas. Da, ko bi „Obzor“ pri nas bil, pa te besede napisal, vsi klerikalni „staro“ Slovenci se vržejo nanj in ga psujejo, da je „brezverec“, „mladoslovenec“ itd. Hrvatom je lahko narodno slogo ohraniti. „Obzor“ tako piše, kakor baš navedeno pa ga hrvatsko duhovenstvo, zares narodno, še podpira, namestu da bi v novinah, na prižnici, v familiji in krčmi nanj ščuvalo, kakor našega svečenstva večina proti nam ščuje.

„Vjera i politika dvie su različite stvari i različiti njihov pojam nesmije se pomrsiti“ piše dalje „Obzor“. Da, da, kolikokrat so nas križali, ko smo mi samo to trdili, da vera nema s politikom nič opraviti in da teh različnih pojmov ne smemo mešati. Ali baš zaradi tega so nas križati hoteli oni „staro“ Slovenci. Pri nas so klerikalni naši Abderiti vedno s smešnim dokazovanjem pri roci, da kdor „vere“ ne meša v politiko, nij naroden, nij Slovenec, ne sme politikovati. Le naj „Obzor“ naše domače protivnike pridobi, da bodo rečeni njegov stavek podpisali in se po njem ravnali, pa je sloga med nami gotova in ne

bode treba Hrvatom več vprašati: zašto da se u malenoj Sloveniji braća svadjaju radi pitanja, koja će i onako silne vlasti evropske riešiti? Kajti kolikor bi bila pri nas morda osobna mržnja sokriva zdajšnje „svadje“, — pač ne bi trajna bila in stranke same bi potem te elemente iz sebe vrgle ali brezuplívne storile.

Na Hrvatskem dozda konfesionalno vprašanje nij dalo še nikacega povoda k razporu v narodni stranki. Uzroke te vesele prikazni smo prej uže omenili: hrvatsko duhovenstvo je narodnejše, patrijotičnejše in ne tako pojezuviteno nego naše. Srčno želimo v korist hrvatskega naroda, čegar bodočnost — upamo da je i naša bodočnost, — da ne bi še dolgo došlo do konfesionalnih konfliktov v Hrvatski. Ali slučaj, da je pri nas mladi narastaj duhovenstva še mnogo fanatičnejši od staršega in bode valjda na Hrvatskem kaj sličnega, kakor tudi prikazni od Dalmacije, ki tacega čistega ultramontanca na vrh narodne politike rinejo, kot je Pavlinovič — to nam daje bojazen, da utegnejo Hrvatje prej nego mislijo v svojem narodnem taborju prisiljeni biti do borbe, kakoršno zdaj neradi gledajo pri nas in pri Čehih ter nam dajo modre, a žalibog za sedaj še neizvedljive svete, za katere jim zaradi poštenja lepa hvala.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 23. aprila.

Cesar je 21. t. m. sprejel delegacije. Rechbauer je posebno naglašal v svojem ogovoru, da naj se ohrani mir. Potem je cesar govoril s posameznimi. Herbstu nasproti je djal, da je upati do 10. maja moči državni zbor odložiti. Sicer je govoril z

Listek.

Iz potovanja po Švajci.

(Spisal Fr. Firbas.)

O snežnih in ledenih plazih.

Vsa narava se spomladi oživlja, razcvita in razvija, po leti nas krepi in razveseljuje z največjo krasoto, v jesen pa dozorela in dospela do vrha svojega razvitka, odvrže zeleno obleko, znamenje življenja, ter čez zimo kakor mrtva leži in počiva, da potem zopet (in tako leto za letom) začne iz nova svojo rast od začetka do konca. Temu krožnemu potu vse narave, ali pa okrožnemu teku naše krvi, lahko primerjamo krožni pot po zemlji razširjene vode.

Voda razpuhteva dan za dnevom, uro za uro, kot par se dvigaje v zrak, da zopet v podobi dežja, snega ali ledu pade na mokro

ali suho, na ravnine ali planine, ter po raznih potokih in rekah svojemu izhodu, velikemu oceanu v krilo vteka.

To se lahko godi brez zamude v kratkem času, včasih pa zaradi neugodnega povetrijja in vzlasti pri v podobi snega na planinske višine padlem vodovji se nahaja toliko zadržkov, treba je toliko prememb, da omenjeni pot lahko traje pol stoletja ali celo več stoletij.

Taki zadržki premembe in dolgotrajni pot doletavá navadno ono snežje, katero v višinah večnega snega ali najmanj sedem do osem tisoč črevljev visoko in dalje gor na v nebo molečih vrhah večnih snežnikov obleži.

Da tam gori snežuje dosti bolje po gosti in mnogo močnejše, kakor pri nas, da leto za letom ostaje precej snega neraztajanega kot podlaga novemu, da tam silno drveči viharji brijó in raznašajo snežni prah od

vrha do vrha ter ga po dolgem preprihavanju pritiskajo v kako obločje in zakotje ali na kako širjo skalno steno, kjer se množi in nakopičuje vedno više, to je pač vsakemu znano.

Ako pomislimo, da se to godi po celem planinskem površju dan za dnevom, leto za letom, da ostane od vsakega preteklega leta večja množina snega, katera zaradi različnosti toplote med letom in zimo, zaradi visečnosti in strmih planinskega bregovja, zaradi lastnega težja in pretežja in še drugih nemalih uplivnikov ne more v enomer mirno rasti in rasti, nego se mnogovrstno premenjuje skozi in skozi, pomika se, presipa in prekopičuje od zgoraj navzdol, ako, pravim, to pomislimo, prišli smo do onih planinskih prikazni, katere „plaze“ imenujemo.

Vse kar nam, pohajajočim pri mirnem in jasnem vremenu planinske krajine, okleno med skalovje in vrhovje in razpro-

vsacim posameznim, na primer z Lapenom o lakoti v Dalmaciji, s Franceschijem o isterskih železnicah.

Iz *Galicije* se poroča, da so pri volitvah v okrajna zastopstva zmagali po mestih Poljaki, po kmetih pak imajo Rusini večino.

Vnanje države.

Pismo legitimističnega poslanca Luciana Bruna je razdor med *francosko* vlado pa med skrajno desnico naredil definitiven. Brun namreč pravi, da se 20. novembra nij ustvaril septenat, nego le Mac-Mahonove oblasti podaljšale.

Španjska vlada dementira vest, da se je hotela pobotati z Don Karlosom, ali da misli poskusiti alfonzističen pronunciamiento. Kakor je razvidno, so Karlisti, ne pa republikanci silili, naj se sklone konvencija, ki ima Don Karlosu dati krono, Izabelinega sina Alfonza pa designirati za eventuelnega naslednika. Karlisti pa po provincijah povsodi razširjajo manifeste, kakor da bi bil kompromis uže sklenem. Don Karlos sam pa daje zdaj, ko mu je poskus izpodletel, razširjati, da o njem nij ničesa vedel. Črni internacionalci hočejo tedaj zopet razrezati Španijo v dva dela, da bi jo drli pod milim žezlom svojega ultramontanskega pritepenca.

Italijanski papeški list "Emporio romano" si da iz Rima sledeče klerikalne budalosti poročati: "V Švici se uže čuti potreba (!) papeževga nuncijsa jako bolestno. Bernska in genevska vlada ste prosili svetega očeta po jako imenitnem Švicarji, naj se z republiko spravi in naj švicarskemu ljudstvu zopet blagovoli dati tako pogrešani religiozni mir in poprejšnji pokoj." Ali je ta pravljica popolnem izmišljena, ali pa je Rim poskušal zopet urediti se v Švico, pa je pri tem podvzetji blamiral se.

Proti nobenemu oddelku *angleškega* budgeta dozda nij še nijene opozicije. Ako je to res, potem je Disraelijev finančni minister v zavidanju vrednem položju. Njegovi kolegi na kontinentu nijso tako srečni. — Da bi se lakoti v Indiji odpomoglo, nasvetuje vlada, naj se državna pomoč na pet milijonov sterlingov zviša — kar znaša za vsakega gladnega 30 šilingov! "Naša naloga je orjaška!" telegrafira indijski namestni kralj.

V *nemškem* državnem zboru se je 21. t. m. v prvič brala zakonska osnova glede zabranjenja nezakonitega izvrševanja cerkvenih uradov. Zavezni komisar Förster je predlagal motiviral. Naglašal je, da državna vlada neče boja s katoliško cerkvijo, nego le z onimi nezmotljivci, ki se svojo agitacijo državo izpodkopavajo. Proti onim so bile obrnene pruske cerkvene postave, toda te so bile pomanjkljive, in dopolniti jih ima ta osnova. Ta postava je zares ostro orožje, toda proti

ostremu sovražniku kakor so nezmotljivci, se ne dá bojevati se skrhanim nožem. V daljnem teku debate obstane minister prava Leonhard nasproti poslancu Reichenspergerju, da je ta postava zares izjemna postava; toda stanje, v katero so ultramontanski rogoborci pripravili državo, je tudi izjemno, in ako bode treba, se bode naredilo še kaj enakih postav. Kakor se kaže, vedó v Berlinu, da prihodnja faza cerkvenega prepira ne bode lahka. Piše se o tem "Köln. Zeitung": Ne da se prevideti, kake konsekvencije bodo imele za soboj razmere, ki nastopijo z odstavljajem škofov. Le eno je gotovo: jezuitarska stranka se nada, da bode med ljudstvom nastala taka zmešnjava in vzbujenost, da bodo jezuiti lahko zahtevali od države, naj se jim vdá na milost in nemilost.

Dopisi.

Iz Budim-Pešte 22. apr. [Izv. dop.] Delegaciji ste se letos spet pri nas na zborovanje sestali. 20. je imela avstrijska delegacija prvo sednico, v kateri se je, kakor znano, Rechbauer za njenega predsednika volil. Čuje se, da bode delegaciji tam do 25. maja zborovali. Poleg njih zboruje tudi naš državni zbor. Zastopnikov je pa v njem tako malo navzočih, da njihov broj komaj in komaj zaključljivost zboru zmaguje. Poljska opravila zadržujejo mnogo naših zastopnikov, da se morejo v državni zbor priti. Minister-predsednik Bitto je državnemu zboru mnogo vsakršnih lepih stvari obečal. S tem se je hotel zboru prikupiti, in res, njegov govor je bil z obćim zadovoljstvom sprejet. Vsaka nova metla dobro pometa. Bitto je obečal to-le: zakonsko osnovo o notarjih, novi odvetniški red, nove ustanove o izpitih za sodnike, nove ustanove o uredbi zemljišćnih knjig, nove ustanove o obvezanosti železnic škodo na blagi in življenji odškodovati, nove ustanove o krivotvorenji menje in o goljufni krudi, — obečal je nadalje nove naredbe o živinske kugi, o kubičnej izmeri pomorskih ladij, novo uredbo statistike, — obečal je novelo k zakonu o postopanju v civilnej pravdi, novelo k volilnemu zakonu, ter predložil revizijo pravnega zbornega reda. — Od vsega tega bo pa drž. zbor v svojem sedanjem zasedanju samo novelo k volilnemu zakonu in revizijo pravnega reda v pretres vzel, vse drugo bo pa čakalo do jesenskega saborskega zasedanja. Po tem bi se moglo soditi, da zasedanje zasedanje ne bo dolgo časa trpelo. —

Zastopnik Helfy je vprašal finančnega ministra Ghyczyja, kako je z banknim vprašanjem. Ghyczy je odgovoril, da bo o tem, kakor sploh o finančnem stanju, v kratkem zboru poročal, ter pomenljivo pristavil, da naj si zbor ne dela preveč upanja na prepovoljno poročilo.

Vreme je kakor si ga lepšega, ugodnejšega in povoljnijšega misliti in želeti ne moremo. Letna setev kaže sploh lepše, nego zimska, katerej so v jeseni miši mnogo škodile. Sadje, katerega je pa sicer malo pri nas, je letos tako obilno cvelo, da uže več let ne tako.

Domače stvari.

— (Dr. Josip Rogač) je 14. t. m. umrl. Pokojni, duhovnik ljubljanske škofije, je pisal in izdal (če se ne motimo leta 1863) politično brošuro "Narodnost in Slovenstvo". Vzleten štil njegovega pisanja in originalnost izrazovanja misli, ki se je videla iz tega delca mladega ženijskega duhovnika, dalo je veliko upati od njega za našo slovensko literaturo. Žalibog, da se to upanje nij izpolnilo. Pokojni nij bil g. škofu ljub (kakor nam je sam pravil), za to ga nijso dali na mesto kamor je on po svoji zmožnosti in po dovoljeni čestitelnosti spadal. To, in notranja nezadovoljnost se stanom, katerega jarem je nositi moral, trlo je strašno njegov ženijski duh. Še se je bil spravljal pisati za društvo sv. Mohorja "življenje svetnikov", in prvi zvezki so res v njegovem izvrstnem jeziku pisani, kakoršnega nij zmožen noben drug duhovnik ljublj. škofije. A bil je uže tako potr, da delo nij šlo v redu, za to so drugi nadaljevali. Ako je pokojni tako potr v svojem življenji preko ojníc udaril, pozabljeno bode, — ne smemo mu pa nikdar pozabiti, kar je za naš narod in njegov jezik dobrega storil.

— († Eduvard vitez Još) c. kr. predsednik deželne sodnije je umrl te dni v Gradci. Omeujeni pravnik je bil uže pred dvajsetimi leti predsednik deželne sodnije v Ljubljani.

— (Slovenske advokate) prosi talentiran študent, kateri zavoljo pomanjkanja ne more v rezidenci študirati pravoslovja, da bi ga kateri izmed njih za pisarja vzel, pri čemer se hoče tudi za jus pripravljati. Adreso pove uredništvo tega lista.

strto po širših planinskih poljavah, snežno-belo svita in blišči z višjih planin doli do meje večnega snega, med tem vsa iz snega nastala ledišća, katera se včasih še dosti nižje doli proti dolinam raztezajo, — vse to lahko imenujemo poprek snežnike, ledene gore, ali kakor se mi najbolj zdi "plazi", kar vse to zares plazi ali lazi namah ali nevidno po malem navdol.

Sicer pak je treba razločevati po kakovosti, gostosti in po višini, planinski sneg nad 10.000 črevlj od nižje pod njim ležečega, kjer je uže starejši, debeleje zrnkasti, trdneje vseden, pa še vendar sneg — in od obeh posebno še nižje svitileji kompakten, raznim premakanjem iz gornjega snega nastali led.

Vse kope ali odlomke snega, katere lastna teža, lastno prevažje, rahljajoča jih toplota ali pa vanje se upirajoč vihar tam zgoraj odlušči, da se vedno naraščaje in

vedno večje mase pred soboj rivaje, z večjim ali manjim ropotom pa silno naglostjo v dolino razsipljejo, imenujemo "snežne plaze", nemško "lavine".

Vse one mase snežja pak, katere so se prišedše nižje v toplejše kraje, od razkopnelega površja in tam prav pogostega deževja razmočile skozi in skozi, lastno težo vogle se tem trdneje, potem zopet primrznile in tako v teku daljšega časa narasle v eno veliko viseče ledeno polje, katero se med vrhovi, kiga oklepajo, nevidno po malem navzdol pomika, — imenujemo "ledene plaze", nemški "Gletscher". —

Snežni plazi so nagli, momentanni; ledeni pak so polagane, dolgotrajni; in kar prvi v divji razburjenosti store, izpeljujejo drugi premišljeno, korak za korakom pomikaje se navdol.

Obema je naloga, odvažati, obilno snežno pretežje, ki bi sicer moralo zgoraj

nakopičiti se, tedaj en in isti namen, a različna sredstva, različen pot, različen način.

Snežni plaz se kakor kak mladostno razuzdan nepremišljenec zvrne izgubivši tla pod soboj, s smelim podom vsemogočemu razdoru v naročje, ter se svojim razsipom vse pod soboj razdrobi in zakoplje. Ledeni plaz pa je podoben doraslemu skrbnemu možu, ki sicer navidez tih in miren, vendar z neprenehano delavnostjo ostalo skupje planinskega snežja v trden kompakten led preminja in lepo po malem, kakor bi se bal, s prenagljenjem izgubiti kaj od naloženega mu gradiva, v dolino pomika.

Dobro se spominjam, kako sem kakor majhen deček rad igral se z dolgim žvinklji, ki se izpod nasnežene strehe viseli, in ne samo enkrat se je kar namah usula cela kopa snega za streho rávno na mene. To so bili mali snežni plazi, kateri so me ob-

— (Iz Maribora) se nam piše, da je tam umrl direktor na realki, prej več let gimnazijalni učitelj v Mariboru, Essl. Pokojni je svojim mnogim učencem v dobrem spominu, in je bil spoštovan od Nemcev in Slovencev.

— (Spodnja realna gimnazija v Beljaku) se ima na ukaz ministra za uk od leta 1874/75 počenši z zaporednim odpiranjem gornjegimnazijskih razredov v popolno državno srednjo šolo spremeniti.

— (Za kaplane deželne obrambe) v Ljubljani so imenovani gospodje F. Petrovčič, Tone Dolinar, Leop. Lotrič in Fr. Porenta, vsi duhovniki ljubljanske škofije.

— (Imenovanja.) Minister prava je prestavil notarja g. F. Mravljaka na njegovo prošnjo iz Radgone v št. Lenárt in g. K. Sirka iz Rogateca za notarja v Brežice, penzioniranega avditor-stotnika in notarijatnega kandidata Fr. Ulriha pak za notarja na Vransko.

— (Iz Senožeč) se nam piše, da je več nego 20 vasij podpisalo prošnjo na deželno vlado zaradi ceste v našem dopisu v predzadnji številki „Sl. N.“ omenjene.

— (Na železnici) se je v sredo začel nov vožni red. Administracije južne in Rudolfove železnice ste pozabili, po inseratih in plakatih občinstvu to naznaniti o pravem času. Dunajski podnevni poštni vlak južne železnice pride zdaj še le ob treh in 4 minute popoldne v Ljubljano, iz Ljubljane na Dunaj pak odide poštni vlak, ko je ura 53 minut čez poludne. Na Rudolfovi železnici gre prvi poštni vlak ob 1 uri 10 minut po noči, drugi pa ob 6 uri 10 minut zvečer, mešani vlak pak ob 1 uri 30 minut popoldne iz Ljubljane v Beljak.

— (Ljubljansko „konstitucionalno“) id est birokratsko društvo ima denes zvečer v kazini shod.

— (Cigare) v Ljubljani najslabše kadimo, dasi imamo dve velikanski fabriki. Posebno „viržinije“ so zadnji čas tako slabe, da kadilci mislijo, da se za Ljubljančane iz c. kr. fabrike dajo samo preparati, ki jih med delavkami prav začetnice izdelavajo.

— (Surovost.) Na Viču je pretečeno nedeljo prišel neznan človek v neko krčmo in je namesto, da bi plačal, slepega gostilničarja tako pretepel, da so zdravniki teško poškodovanje konstatirali. Tudi gostilničarico

sipavali, predno sem še znal, da so kje tako visoki bregovi, ali tolikanjšni snežniki kakor v Švajci. Naj tedaj tu velja ta primerek, vsaj so tudi podstreho žvinklji nastali iz zgornjega snega, kakor na planinah ledeni plazi, čeravno ne do pičice jednako.

V Švici smo — katero leho naj gorovitejšo deželo imenujemo, ker skoro skoz tri četrtja vsega njenega površja razprostirajo se velikanske Alpe, in sicer njih glavni centralni del.

Po velikanskem sestavju, po lepo uredjeni razdelitvi, po vsestranskem raztezanju svojih izrastkov in po odviše raznopolobnih v nebomolečih vrhovih, zaradi ogromnih prepadov, zakotij sotesk in tisočerihih prekrasnih dolin, so Alpe poprek naj lepše in naj interesantnejše planine. Ako le malo pohodiš beruske planine, katere sem sam lani nekoliko dni občudoval, boš tej izjavi brž pritrdil.

in 11 let starega otroka je neznan surovec oškodoval.

— (Tepež.) V Sostrem so se pretečeno soboto fantje stepili. Jože Trzin, mlad posestnik, je tako na glavo udarjen, da bo najbrž umrl; drugemu fantu sta dva prsta odsekana.

— (Nesreča.) Andrej Rihar iz Loga fara Polhov Gradec je šel 13. t. m. v Ljubljano svoja dva sina tu obiskat. Imel je pri sebi 13 gold. in dve davkarski knjižici. Nij ga bilo domov, pisali in vpraševali so zastonj po njem. 20. t. m. so ga pa našli v Udmatu pri fabriki za koce v vodi Ljubljanci. Ker je imel še 9 gld. denarja, in sta sinova povedala, da sta z njim mnogo pila, nij misliti, da bi ga bil kdo v vodo vrgel, nego je revež sam vanjo päl.

— (Žalostna šala.) Vtorek 14. t. m. so napravili nekateri veseli možje v Kamniku — tako se „Tagbl.“ piše — poredno pijančevanje, katero je trpelo do srede zjutraj. Čestili so „norca vseh norcev, ki pije vino iz korcev“. Toda posestnika Cirarja je imela ta šala veliko stati. Ta je na komando prav dobro praznil „korce“. Ko je bil uže ves ob zavest, ga neso njegovi tovariši domov, ter ga pusté v veži. Na mrzlih tleh se je pijani mož ves prehladil, in petek popoldne je umrl. Mož je bil jako pošten in obilno udeleženje za njegovim pogrebom je pokazalo, da nij spadal po navadi med brezmerne čestilce vina.

— (Kozé) so — kakor c. kr. deželna vlada javlja — na Kranjskem ponehale v krajih Podvelb, Podkraj, Hrenovice, Postojna, št. Mihel, št. Peter, Vipava, Planina, Lož, Goče in Ustja, vse v zdravniškem okraji postojnskem. Zbolelo je od začetka v oktobru pr. l. bolezní v 26 vaseh 274 ljudij, umrlo pak jih je 46.

— (Umor.) Iz Gorice se nam piše: V nedeljo 19. t. m. so v Orehovlji eno uro od Gorice fantje pili, mej njimi je bil tudi hlapec necega premožnega kmeta. Fantje so od njega zahtevali naj plača „fantovščino“, ta pa se ustavlja plačati, rekši da nema še ljubice. Na to suroveži planejo nanj, on zbeži proti domu, oni za njim z namenom da ga pretepo. Hlapec prišedši do gospodarjeve hiše, kliče na vse grlo gospodarja na pomoč, tá burno prileti, a revež bil je slabo plačan za svoje človekoljubje, kajti hlapec je srečno pobegnul mej tem, ko so napadniki gospodarja

Misli si, katero bodi znanih švicarskih jezer, tik jezera lepo redno zidano mesto, okolo mestá vse zeleno in bogato rastočo kakor v naj boljem vrtu, nad vsem tem pa krog in krog oklep planin, katere se od najnižjih dvigujejo v raznih stopnjah in podobah do najvišjih snežnobelih gora in vrhov. Tam stojiš iz zreš ves začuden pred sebe — ne vede ali bi gledal v neizmerno čisto in posebnobarvno jezero, v katerem se ti vpadablja mesto in planinje — ali pa bi občudoval velikansko delo in krasoto naráve zgoraj v planinski višavi, kjer se vrh dviga nad vrhom — eden obsnežen, drugi zopet gol, vmes raznovrstne planjave, zgoraj bele, v solncu bliščeče, bližje doli lepo zelene, pastirjem in živali priljubljene.

Pa o snegu hočem govoriti, tedaj zopet k njemu, ali prav za prav k snežnemu plasu.

(Dajje prih.)

zasačili, z nožem mu trebuh preboli, da je revež drugega dne umrl, zapustivši troje otrok i ubogo vdovo. Ubijalca ima policija uže v rokah.

— („Novičar“ Bleiweis) se s svojim pratikarskim peresom v svojem zadnjem listu skrije za hrbet nekoga, ki ga nij, ter od tam po starobabje zopet vpije na nas, sebe pa po stari svoji navadi sam hvali. Sram ga je torej vendar še nekoliko, zato se hoče tajiti. — A tist Bleiweis, ki je za nič in zopet nič v žep spravil tisočake od koncesijonirane gorenjske železnice, on, ki je za nič in zopet nič dal se kot deželni odbornik še posebej plačati s stotaki od revne dežele za svoje prazne in breztrudne podpise ob času namestovanja deželnega glavarja (kar je Kromer konstatiral v javni seji, da je bilo vsacega navzočnega narodnjaka sram), — on, mož, o čegar denarni umazanosti so dolge historije, — se zdaj predrzne „Narodove pisce“ sumničiti podkupljivosti, ali da bi tudi drugim služili, ko bi nas plačali! Wie der schelm ist, so denker. Prosimo gospoda, naj nam to v obraz reče, potem bo ameriksansk odgovor dobil. Čemu izza grma kakor kača? Sicer pa nij mogoče polemizirati s človekom, ki namesto dokazov pride s priimki, kakor „gnjidovi klateži“, — „političnih kužekov“ itd. Možjani se možu meščájo, torej mu odpustimo.

Razne vesti.

* (Za konvikt) za uboge dijake na Dunaji se je nabralo uže 5.321 gold. in 25 tolarjev. Uže od prvega maja dalje bodo sto ubozih dijakov vsak dan zastonj kosilo.

* (Štatiistično iz Avstrije). Cislejtanska Avstrija šteje 9 nadškofij in 24 škofij, translejtanska 5 nadškofij in 23 škofij. Leta 1870 je imela katoliška cerkev v celi monarhiji 29.959 posvetnih duhovnov, 1062 samostanov z 8619 menihi in 6768 nunami. Pravoslavna cerkev je štela leta 1870 3867 posvetnih duhovnov in 34 samostanov z okolo 300 menihi; avgburska konfesija šteje 6 superintendencij z 15 senorijati, helvetska konfesija šteje 3 superintendencije s 7 seniorati. Število evangelskih duhovnikov v celi monarhiji znaša 3500. Avstrijska država ima 14.769 ljudskih šol, v katerih je 1.820.710 otrok, katere uči 25.259 učiteljev in učiteljic. Ogerska država ima 20.672 učiteljev, pa 1.298.115 otrok in 15.606 ljudskih šol. Cislejtanija ima 3.099.226; Translejtanija 2.361.506 otrok, ki imajo v šolo hoditi. Izobraževalnic za ljudske učitelje ima Avstrija (od 1872) 59, Ogerska 73. Srednjih šol je v avstro-ogerski monarhiji 395 (248 gimnazij, 49 realnih gimnazij in 98 realnih šol.) V državnem zboru zastopane dežele imajo 98 gimnazij z 24.429 dijaki, 48 realnih gimnazij z 7.042 dijaki, in 64 realnih šol z 18.349 dijaki. V ogerskih deželah je 155 gimnazij z 31.071 dijaki, 1 realni gimnazij s 130 dijaki, in 34 realnih šol z 55.800 dijaki.

* (Podoknica.) V mestu S... stane ciganski goslar N. E., prav vesel, omikan mladenič, katerega samo stan zadržuje, da ne more v družbe hoditi. Gospodične pa so se tudi uže dalje časa rade pomenkovale z njim, in so mu obstale, da bi mu celo dobre bile, ko bi le izstopil iz bande. Toda cigan je ljubil svojo umetelnost preveč, in nij se mu zdelo začeti drugačno življenje. Pa mu je bila tudi sreča ugodna. Neki dan se zaljubi najlepša deklica v mestu vanj. Cigan poskusi srečo, ter gre deklico snubit, toda mati ga zapodi. To pa cigana nij spravilo v obupnost, ker bil si je svest, da ga deklica ljubi. — Kako je bila osupnena in prestrašena mati, ko zvečer hčere nij mogla

nikjer najti. Več dni se nij prikazal niti goslar niti deklica. Mati je bila, se ve da, strašno jezna, in malo nadeje je bilo, da bi se dala kedaj sprijazniti. En teden po poroki začuje mati v pozni noči pod oknom mile, tožeče glasove goslij. Vsa ulica se napolni s poslušalci; končno pa stopi izmed njih mati one deklice k ciganu, ter mu objavi, da mu je odpuščeno, da je deklica njegova.

* (Romantično.) Nek mlad mož se je peljal te dni iz Pešta proti Erdeljskemu. Sedel je v vagonu, v katerem ste bili še dve nuni, od katerih ena je bila posebno lepa. Med potjo se začne med mladim možem, ki je bogat, neodvisen, in pa med čarovno nuno zaljubljeno govorjenje. Čestilec nune jo pregovori, da telegrafira k svojemu uradu zaradi izstopa iz samostana. Odgovor takoj ugoden nazaj pride, in mlada človeka sta se precej potlej na Erdeljskem poročila.

Javna zahvala.

Gospod Matija Šušteršič, posestnik v Vidmu, je vplačal za tukajšnja šola pri društvu „Narodna šola“ letni donesek; „Narodna šola“ pa je po njem poslala naši šoli mnogovrstnega šolskega blaga kakor: knjižic lepopisnih, peres, peresnih ročnikov, podrižnikov, pisal, bukvice o novi meri, imenik slov. šol. — Štejem si v dolžnost, v imenu obdarjenih naše šole v prvi vrsti dobrotniku gosp. Matiji Šušteršič, in v drugi vrsti „Narodni šoli“ iskreno zahvalo izreči.

V Vidmu, dne 22. aprila 1874.

Blaže Tramšek, učitelj.

Poslano.

Vsem bolnim meč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalescière du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprabavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času noščnosti, scalo silo, ožonost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekem zoprstavljal se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinach, 14. julija 1873.

Vašej Revalescière imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodci in čutnicah življenje zahvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleinach,

pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskau, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlate žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške pomoči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obupnosti k Vašej Revalescière. Ne morem se ljubemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za-me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraženih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lonči Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Tujci.

22. aprila:

Pri **Stonu**: Gruntar iz Linca. — Irgl iz Trbovlja. — Westenberger iz Pariza. — Hanty z Dunaja. — Ledraši iz Svíce. — Kuralt iz Maribora. — Matahič iz Trsta.

Pri **Maliči**: Frönkel, potnik z Dunaja. — Pela iz Rovigo. — Modyn, potnik iz Rotterdam. — Hirschsohn, trgovec iz Gradca. — Pogačnik, kaplan od sv. Križa. — Jare, penzionist iz Čateža. — Verderber, gostilničar iz Kočevja. — Blaške, Conradt z Dunaja.

Dunajska borza 23. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	90	"
1860 drž. posojilo	103	"	50	"
Akcije narodne banke	975	"	—	"

Kreditne akcije	230	"	50	"
London	111	"	70	"
Napol.	8	"	99	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	106	"	—	"

Pri Lercherji, Giontiniji in Klerru v Ljubljani, pri Paternoliji v Gorici se dobiva knjiga:

Nektere opazke ruskega profesorja.

Spisal J. Baudouin de Courtenay.

Cena 30 kr. (94—3)

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepariti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupitii, za katere firma prodajalca ne dá dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzemajo, **dokaz najstrogejše solidnosti!**

Neverjetno, pa resnično!

Za 1 gl. 50 kr. in 1 gl. švicarska moderna porcelan-email-ura, z lepimi seljankami in cveticami emailirana, prav elegantna in po niski ceni, koristna za vboge in bogate, z enoletno garancijo.

Za 9, 10, in 11 gl. prava angleška, srebrna cilindrična ura, s čisto talmi-verižico, z medaljonom, etuijem, ključem in šletnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gld. 50 kr.

12 in 15 gl. velja praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljše delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zahtiti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z ključem, etuijem, medaljonom in šletnim garantilnim listom.

Samo 12 in 15 gl. srebrna cilindrična ura, s pravim zlatim obročom na skok, močnim kristalnim steklom, z verižico in medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim listom vred.

Samo 15 ali 20 gl. prava angleška srebrna siderna ura, savonete z dvojnimi pokrovom, najfinejše gravirana, s pravo talmi-zlato verižico in garantilnim listom vred.

Samo 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, usnjatim etuijem in garantilnim listom.

Samo 14 gl. taista, znamenito finejša, z orijentalčnim kažipotem.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontoarna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikelnja v pravem, čistem talmi-zlatu: te ure imajo celo pred družimi to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastoj.

Samo 13 gl. prava angleška ura iz čistega talmi-zlata, cilindrična, nove fazone, z dvojnimi kristalnim steklom, in se tudi kolesje vidi, ko je zaprta, s talmi-zlato verižico, z medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s pravo talmi-zlato verižico okolo vrata in garantilnim listom vred.

Samo 18 in 20 gl. prava angleška najfinejša v ognji pozlačena srebrna kronometerna ura z dvojnimi pokrovom, najfinejše emailirana, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z najfinejšo verižico iz talmi-zlata, medaljonom, usnjatim etuijem in garantilnim listom vred.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontoarna ura, se brez ključa navija, s talmi-zlato verižico in medaljonom vred.

Samo 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoarna ura z dvojnimi pokrovom, garantovana in patentovana.

Samo 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoarna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gl. z dvojnimi steklom.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar drugzega razglašene ure **ceneje.**

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav s 5letno garancijo gl. 1¹/₂, gl. 3, 5 do 10 gl.

Pismena naročila

se na pošto povzetje ali pošiljatev zneska v 24 urah izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzetje na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje.

Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visočini časa.

Vsi, ki si nove ure naročiti želé,

Vsi, ki stare ure za nove zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstr. 9, Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.

Izvrstni zastopniki za dežele se iščejo.